

Regionale economische samenwerking in Noordoost Brabant.

Er zijn binnen de regio Noordoost Brabant twee samenwerkingsverbanden op het terrein van de economie. De samenwerking Noordoost-Brabant (vooral ruimtelijk-economisch) en de 5-sterrenregio (vooral economische innovatie). De gemeente Oss maakt deel uit van beide. Het laatste half jaar is een ontwikkeling gaande, waarbij beide samenwerkingsverbanden meer samenwerken. In deze notitie schetsen we de achtergrond hiervan en bepleiten wij om beide verbanden te blijven voorzien van voldoende middelen.

Korte beschrijving van de 5-sterrenregio en van NO-Brabant.

5-sterrenregio (www.5-sterrenregio.nl). Dit is een samenwerking tussen Ondernemers, Onderwijs en Overheid, gericht op economische innovatie. De 9 werkgelegenheidsgemeenten in NO-Brabant ('s Hertogenbosch, Oss, Uden, Veghel, Heusden, Schijndel, Boxtel, Boxmeer en Cuijk) leveren in hoofdzaak de middelen voor deze samenwerking. Tevens vaardigen zij twee vertegenwoordigers af in de Taskforce (waaronder wethouder Van Loon).

In 2009 heeft de 5-sterrenregio bepaald dat Food-Health-Farma het accent vormt van hun activiteiten. Deze sectorenfocus wordt breed geïnterpreteerd; het is inclusief de keten/leveranciers. FHF is als het ware de top waarmee de regio zich kan onderscheiden. Daaronder zit een meer generiek deel van de economie, het bedrijfsleven en het onderwijs, dat een voorwaarde is voor het optimaal functioneren van deze top. Er wordt aansluiting gemaakt bij actuele thema's in het bedrijfsleven (bijv. innovatie, arbeidsmarkt, ondernemerschap) en bij aanpalende sectoren (bijv. logistiek, retail, dienstverlening).

In het werkplan 2012 worden de volgende activiteiten beschreven:

- Concentratie op Food Health Farma. Als meest perspectievolle onderdelen voor de regio binnen FHF worden gezien: Doelgroepenvoeding, Animal Health en Facility Sharing.
- Aandacht voor de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt-bedrijfsleven;
- Inhaken op het Valorisatiebeleid van Rijk en Provincie;
- Versterking van de regionaal economische samenwerking en uitstraling.

NO-Brabant (www.noordoostbrabant.eu). Deze samenwerking bestaat uit de 20 gemeenten & 2 waterschappen in NO-Brabant. Ze is gestart in 2009 en richt zich met name op ruimtelijk economische onderwerpen. In 2011 zijn de ambities verwoord in een gezamenlijke regionale agenda 'richting 2020'. Om focus aan te brengen is er toen tevens een Top-10 projectenlijst opgesteld:

De regio Noordoost Brabant wil dat in 2020:

- De 3 Strategische Ruimtelijke Opgaven zijn in uitvoering genomen (As A2; As A50/N279 en As Waalwijk -Den Bosch – Nijmegen).
- 'n 4^e Strategische Ruimtelijke Opgave rondom de integrale gebiedsontwikkeling Maas is ontwikkeld en deels in uitvoering; accent ligt op vervoer over water; doorontwikkeling havens, waterveiligheid, toerisme en cultuurhistorie).
- Het Topinstituut Doelgroepenvoeding & Animal Health is in Noordoost Brabant gevestigd.
- 5 toplocaties voor Food, Health & Farma in 's-Hertogenbosch, Oss, Uden, Veghel en Boxmeer worden gerealiseerd/zijn uitgebouwd.
- Er is een Regionaal Ontwikkelingsfonds voor FHF, gevuld met € 15 miljoen.
- Noordoost Brabant is dé proeftuin voor een duurzame agrarische sector.
- Goede ecologische verbindingen tussen grote groene structuren als Groene Woud, Maasoevers, Peelhorst en Maashorst zijn gerealiseerd.
- De leefbaarheid in steden en dorpen is toegenomen door onder meer de aanpak van grote infrastructurele doorsnijdingen, te beginnen met de N65.
- Een kwart van de regionale energiebehoefte wordt duurzaam opgewekt, waarbij vooral winning via biobased energy & geothermie; ook loopt de regio voorop inzake verduurzaming bestaande gebouwen.
- Noordoost Brabant heeft een sluitend netwerk van hoogwaardig openbaar vervoer; in het openbaar vervoer ligt het accent op duurzaam vervoer.

Knelpunten die worden ervaren.

1. Ter uitvoering van de NO-Brabant agenda "Richting 2020" en de realisatie van de ambities, ontbeert de regio NOB de samenwerking met partners uit het bedrijfsleven, het onderwijsveld en maatschappelijke partners. Niet allen op inhoudelijk vlak, maar ook op het vlak van noodzakelijke investeringen. De 5-sterrenregio werkte en werkt al wel samen met partners uit bedrijfsleven en het onderwijsveld.
2. De samenhang tussen enerzijds de ambities en anderzijds de in uitvoering zijnde projecten is niet altijd helder, waardoor het voor bestuurders en omgeving lastig is om vanuit het grotere geheel de ambitie en de strategie van de regio NO-Brabant te bepalen en uit te dragen. Ook ontbreekt de noodzakelijke ambtelijke ondersteuning te vaak.
3. Het beeld over de regionale samenwerking is zowel in- als extern diffuus; het onderscheid tussen de 5-Sterrenregio en de regio Noordoost Brabant, respectievelijk de samenhang tussen die twee organisaties, blijft onduidelijk. Dit leidt tot verwarring en onjuiste communicatie en vaak is het niet duidelijk wie waarvoor verantwoordelijk is. Er ontstaat daardoor een gevoel van bestuurlijke drukte, dat wil zeggen men ervaart "veel overleg over dezelfde zaken, weinig doorpakken op". Dit roept de verkeerde beelden op over de ambities van deze regio.
4. In aansluiting op het vorige punt is niet helder wie 'hét gezicht' van de regio is. Hierdoor is er bij bedrijfsleven en kennisinstellingen onduidelijkheid bij de regionale samenwerking: men vraagt zich af met wie men zaken moet doen.

Doorontwikkeling.

Uitgaande van een regionale samenwerking die is gebaseerd op vrijwilligheid maar geen vrijblijvendheid, vooral doe-gericht moet zijn en vooral ook geen zware ambtelijke en bestuurlijke organisatie moet kennen, zijn de volgende uitgangspunten voor een geïntensiveerde samenwerking bestuurlijk breed onderschreven:

- Eén strategische agenda:
Voor de regio Noordoost Brabant (NOB), omarmd door alle O's in ons gebied. Meer focus in de agenda, met name gericht op:
 - 1) Economische structuurversterking en innovatie in de FHF-sector (met bijvoorbeeld het Life Science Park als pronkjuweel);
 - 2) Transitie in de landbouw door een integrale aanpak vanuit de gehele keten (regio koploper bij realisatie agenda Commissie van Doorn/Verbond van Den Bosch);
- Minder bestuurlijk, meer triple O:
De intensivering van de samenwerking tussen de 5-sterrenregio en de regio NOB heeft ook als doel om de samenwerking minder bestuurlijk (overheidsgestuurd) te maken, meer netwerk georiënteerd en onderwijs en bedrijfsleven meer te betrekken.
- Eén werkorganisatie:
Zowel de organisatie van de 5-sterrenregio als die van NO-B zijn gehuisvest op één locatie (KvK) en opereren de facto al enige tijd als één organisatie. Belangrijk knelpunt is echter de beperkte personele capaciteit in relatie tot de forse ambities die zijn ontwikkeld in het kader van de Agenda 2020, waarbij de (ambtelijke) ondersteuning niet altijd beschikbaar bleek. De organisatie van de 5-sterrenregio bestaat daarnaast vooral uit externe inhuur. Secretariaten worden al gedeeld.

Strategisch Beraad.

'Meer triple O', heeft op 8 maart 2012 inmiddels concreet invulling gekregen. Tijdens het werkbezoek van de Commissaris van de Koningin aan de regio (en in het bijzonder aan het Life Sciences Park in Oss) zijn de leden van het Strategisch Beraad gepresenteerd. De 3-O is daarbij opgeschaald naar 4-O; ook de intermediaire organisaties zijn van belang bij de ontwikkeling van de regionale economie.

Bedrijfsleven	Kennis- en onderwijsinstellingen	Intermediairs	Lokale overheden
Peter Beckers (VION)	Paul Rüpp (Avans)	Elies Lemkes (ZLTO)	Ton Rombouts (vz) (’s-Hertogenbosch)
Jan van der Hoeven (WTIC)	Dick Pouwels (HAS Den Bosch)	Henk Rosman (KvK)	Wobine Buijs- Glaudemans (Oss) Ina Adema (Veghel)
Koen Slippens (Sligro)	Peer van Summeren (ROC De Leijgraaf)	Bert van der Els (BZW, Heijmans)	Peter Maas (St. Oedenrode)
Jalal Laham (Teeuwissen)		Jan Pelle (BOM)	Karel van Soest (Boxmeer)

De functie van het Strategisch Beraad is om mee te denken welke zaken essentieel zijn voor de regio Noordoost Brabant op het vlak van economie, onderwijs en arbeidsmarkt. Tevens zullen de leden zich ook inzetten bij de profilering van de regio Noordoost-Brabant en bij voorkomende lobby-activiteiten ten dienste van de regionale opgaven en projecten.

Wat vraagt dit van de gemeente Oss?

- Organisaties en projecten kunnen niet zonder de inzet van mensen en de beschikbaarheid van middelen. Diverse bestuurders en ambtenaren zijn actief binnen de regio NO-Brabant. Projecten waar Oss nadrukkelijk inzet op heeft geleverd / levert, zijn de Transitie van de Agrofood, planning Bedrijventerreinen en het Life Sciences Park. Het uitgangspunt bij deze inzet is dat de gemeente Oss ook baat moet hebben bij de aanpak van de onderwerpen waar de Osse medewerkers op worden ingezet. Zo kan als het ware 'werk met werk' worden gemaakt;
- Aan de 5-sterrenregio draagt de gemeente Oss jaarlijks € 31.000 bij. Het budget dat met de overige werkgelegenheidsgemeenten en de KvK wordt bijgedragen, wordt door de provincie verdubbeld tot circa € 600.000. Daarvan wordt het programmamanagement betaald en worden projecten gesubsidieerd die bijdragen aan de ontwikkelingen in Food, Health en Pharma.

De bijdrage van de KvK is vanaf 2013 onzeker, doordat de KvK een herstructurering doormaakt. Om deze mogelijke uitval op te vangen, is het voorstel dat de gemeenten hun bijdrage ophogen. Voor Oss betekent dit een ophoging met € 12.000 naar € 43.000 per jaar. Het college heeft inmiddels tot deze ophoging besloten te laste van het materiële budget Beleidsontwikkeling lokale economie en werkgelegenheid.;

- Bij de start van NO-Brabant is er in 2010 door alle gemeenten € 1 per inwoner beschikbaar gesteld. Daarmee kan de projectorganisatie in stand worden gehouden en is er een beperkt werkbudget om projecten aan te jagen. Deze middelen zijn begin 2013 op. Om de samenwerking in stand te houden, wordt verzocht om jaarlijks € 0,33 per inwoner beschikbaar te stellen. Dit voor de jaren 2013, 2014 en 2015.

Het college heeft inmiddels besloten om deze bijdrage toe te zeggen en te dekken uit de Economische Reserve. Wij achten de activiteiten die binnen de samenwerking NO-Brabant worden uitgevoerd passend binnen het gestelde doel van deze Reserve. Daarbij is het van grote meerwaarde dat binnen het Strategisch Beraad belangrijke regionale partijen uit het bedrijfsleven, onderwijs en de intermediaire organisaties actief zijn voor de regio NO-Brabant.

Het doel van de economische reserve is projecten en activiteiten te versnellen die een stimulans zijn voor 'economische innovatie & kennisontwikkeling' en 'ondernemerschap & nieuwe business initiatieven'. Binnen deze projecten en activiteiten dient een directe relatie te bestaan met (en bij voorkeur een participatie van) ondernemers / bedrijven.